

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön, és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytyűsdékben.

Rudnay—Richter.

Ez a két katolikus pap különös módon írta be a nevét a magyar egyház történelmébe. Eddig nem hallottunk róluk. Nem tudtuk: kik ők? hol? merre van hazájuk? Pár nap óta tudja Magyarország, sőt a külföldi lapok is referáltak erről a két csunya madárról, a kik olyan nagyon furcsán bántak el a maguk fészkeivel.

A néppártnak lehetnek és vannak ellenségei. Kinek-kinek a nevelés, olvasmányai, legtöbbször a járatott ujságja szuggerálja, hogy milyen véleménye lehet az országgyűlési néppártól. A más vallásúak között akárhány olyan ember van, a ki felekezeti elfogultságból gyűlölettel viseltetik az ellen a párt ellen, a mely első sorban a katolikusok jogait van hivatva védelmezni. Ezt megtudjuk érteni. Hiszen ha valakinek azt verték a fejébe, hogy a katolikus vallás veszedelmes, közéleti sötétséget terjesztő intézmény, a mely az emberek gyöngéségéből él — mondom, a ki ezt elhiszi, az nagyon természetesen gyűlölni fogja azt a pártot is, amelynek a bevallott hivatása, hogy az ország színe előtt első sorban a katolikusok jogai mellett küzdjön.

Ismerjük a szabaddómivések állandó aknamunkáját, a mely nem mulaszt el egyetlen alkalmat, hogy a keresztény

néppárton ne üssön egyet, fölhasznál a világ négy részéről minden megírható botrányt, a mely a katolikusok tanyái körül előfordulhat — s azt gúnyjal, épével és igazságtalansággal körítve nap-nap után föltáplálja a nagy világnak. Más vallás ellen nem dolgozik, a szemében egy se szállka, csak egysesgyedűl a katolikus keresztény vallás és annak minden: akár kicsiny akár nagy embere, akár kicsiny akár nagy intézménye. A célja érthető: a katolikus vallást ki kell tépni az emberek szívéből és elméjéből.

Ezt is értjük. Ördögi munka, ördögi lelkek konyháján kotyvasztják. Hogy nekik kellemetlen és kipusztítandónak tartják a katolikusok minden nemű és rangu védelmezőjét — ezt is értjük.

De hol veszi az anyagot a maga gyűlöletéhez Rudnay-Alajos prépost-úr és Richter János képviselő-úr? Ez a két úr a katolikus vallás kebelén nőtt fel, annak emlein táplálkozott, annak elveit szította magába és megesküdött, az oltár előtt, hogy ennek a vallásnak a szolgálatában és védelmezésében fogja eltölteni életét. És most ugyanezek az emberek vállalkoznak a herosztراضي munkára, hogy tegyújsák a maguk templomát és elégesek a lelkekben azt a tiszteletet, a melyet nekik apóliok kellene.

Hogy az emberek, a kik a néppárt

szolgálatában állanak hibázhatnak és hibáznak és hibáznak, azt kétségbe vonni nem lehet. A heves küzdelemben, a melyet a létért vívnak, az erős öklü vagy erős szenvedélyü, kisebb műveltségü embereket sokszor nem előírt meg illedelmi szabályok szerint hadakoznak — ezt értjük, sőt természetesnek találjuk. De ezeknek az embereknek a hibáját, vagy éppen bűnét nem szabad, nem lehet betudni az egész pártnak. S ha akárki megteszi, semmi körülmények közt nem teheti meg egy katolikus pap, a kinek kötelessége tisztában lenni azzal, hogy a néppártnak hivatása elsősorban a katholicizmus védelmére. S ha valaki megcsorbítja, meg rongálja a fegyvert, a mely a katholicizmust szolgálja, az kárt okozott, sebet ütött magán az egyházon, a melynek pedig eskü szerint ő is katonája.

Azt mondják, hogy a katholicizmusnak nincs szüksége a védelmezőre, tehát nincs szüksége a néppártra, mert hiszen senki sem támadt mostanában ellene. Tökéletesen így beszéltek ezelőtt: 20—30—40 esztendővel is, a mikor Magyarországon a katolikus berkekben jajok a nagy álvások történtek, a mikor a plebániakon tökéletes volt a boldogság ha a huszonegyfogás annak rendi és módí szerint sikerült. Mikor aztán a kilencvenes évek nagy egyházpolitikai küzdelmei megkezdődtek, nem

O'Connell Dániel.

IRORSZÁG SZABADSÁGHŐSE.
(1775—1847)

„Testem Irorszagé, szívem Rómáé, lelkem az Istené.”

O'Connell végrendelete.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —
(Vége.)

„Az ön hire nemcsak az irek közt, hanem az egész világ katolikuskai között ismeretes. Amerre csak katolikusok polgári érnyeket kezdenek gyakorolni s küzdenek a polgári jogokért, mindenütt az ön nevét hangoztatják. Amerre csak felszabadul a vallás abból a szegyenletes rabságból, melybe a nemzedékek egész sora döntötte: ezt Isten után első sorban rendesen az ön példájának köszönhetik. Legyen ez a gondolat az ön erősítője, életet öröme betegségében s vigasztalása az aggodalomban, mely hazafiai szívét esetleg eltölti. A francia katolikusok hő kívánságai kísérik önt, garázdokutján Róma felé. Azon a napon, amelyen ön IX. Pius elé lép, s amelyen korunknak legnagyobb és legdicsebb katolikusa azon pápa előtt fog térdelni, ki annyiszor jutattja

eszünkbe az egyháztörténelem legfényesebb korszakait — azon a napon valóban jelentős pillanatot áll be korunk történetében. Ha a legnagyobb megindulásig ama pillanatban Rómán és Irorszagon kívül akad hely az ön szívében még e gondolatnak is, ó akkor gondoljon ön mireánk: Franciaország katolikuskainak szerető tiszteletét, odaadó ragaszkodását az egyház fejé iránt soha ajak méltóbban nem fogja tolmácsolhatni, mint a katolikus Irorszag felszabadítója.” — O'Connell fájdalmas megerőltetéssel felelte: betegsége s megindulása nem engedik szólni; nem mondhatja ki, mit érez, de az elhangzott szavakban élete egyik legszebb jutalmát látja.

Aztán apró közökben lassan tovább-tovább utazott orvosa és két fia kíséretében. Hellyel közzelel életéről is lemondta. „Oly nyomorult vagyok mondogatta ömaga, hogy magam sem ismerek magamra: már csak a magam árnyéka vagyok.” Az évek során kiállott idegző erőfeszítések, melyeket hatalmas szervezete eddig lenyűgözött, most tényleg, mintha egyszerre törték volna ki, rohamosan megroppantották életéjét.

Április végén végre elértek Franciaország déli határát, s O'Connell ereje minthacsak ujjaéledt volna, amint az idő tavaszodott s ő Róma felé közeledett. Május 6-án ért Genuába. De itt

állapota igen súlyosra fordult. Május 25. 2 órákor reggel fel kellett vennie a háldoklók szentségeit; a nyolcvanéves genuai érsék maga hozta el éjnek idején az Úr testét. O'Connell szilárd hittel vette fel a szentségeket; teljesen eszméletlen volt. Jézus szent neve, szent Bernát „Emlékezéssel megkezdett imája s néhány szóltárvérs lebegéget ajkán folytonosan. Élete utolsó 40 óráját kizárólag vallási gyakorlatok közt töltötte. Két fia és házi papja álltak betegágya körül, mindön 1847 május 15-én este 10-kor a megadás és megható áhiat jeleivel kimúlt.

Az utolsó könyv, melyet olvasott, Liguori szent Alfonz „Előkészülete a halálra” volt.

Végso kívánsága az volt, hogy szívét vigyék Rómába, testét pedig vissza-hazájába, Irorszagba.

Fia, Dániel, egy urnában tényleg el is vitte Rómába O'Connell szívét. IX. Pius így szölt a nagy férfiú fiához: „Nem lehettem oly szerencsés, hogy a kereszténység e hőst megölhessem; hadd ölelem hát meg, legalább a fiát. A legnagyobb részvételt olvastam a jelentést utolsó perceiről; halála részletein, valóban meglátszott, hogy Isten áldása kíséerte.” IX. Pius fényes gyászszertartást rendelt el O'Connell lelke nyugalmaért, míg Irorszagban az egész nemzet gyászta mellett

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

Sövegjártó János

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALINÉ.
Állandó nagy raktár ágy- és asztalneműkben, színtartó karton és zephirekben stb.

Egy lőházból való tüntetőnek felvettetik.

Mai lapunk 4 oldal.

00000400

győztünk szörnyüködni rajta, hogy a págátkergetésen kívül még mennyi egyéb dolga is akadhat a magyar katolikus papnak. A nagy összeültetés megtörtént és a mi teljes és tökéletes vereségünkkel végződött végesvégi, minden vonalon. Akkor a jobbak felocsudtak és érezték, hogy kell valamint tenni. Megalakították a néppártot első sorban a keresztény ügyek védelmére. Egy-két ember lankadatlan kitartással, önfeláldozó apostolkodással dolgozott hosszú éveken keresztül. Esméket adtak, védelmezték, ébren tartották a kötelesség tudatát. Jóformán minden katolikus ügyünk előmozdítása ezeknek az embereknek a vállára nehezedett, nem egy volt a ki többet cselekedett mint egy fél-tucat püspök. Nyugat felől állandó viharfelhők tornyosulnak, sohasem tudjuk mikor tör ki a lappangó tűz, a melyet száz-ezrek élesztgetnek nagy mesterséggel ellenünk. És az elszánt kis csapat áll mellettünk és kész mellé, karját a csatásorba vinni, elméjével szívével a legjobb ügy mellett küzdeni — és most jön Rudnay ur és Richter ur és ország-világ csufjára, minden ellenségünk legnagyobb öröme öltögeti a nyelvét, ferdül, hazudozik, pletykákkal, kis emberek kis és nagy hibáival olcsójanoskodik, rája a kócot, tüzet okádik, hogy bemutassa az ő nagyon kicsi, a nagyon gyöngye lelkét a nagy világnak, hogy a keresztényeket védelmezni hivatott párt embereiben mennyi gyöngeség lakik.

Ez is csak nálunk történhetik meg. A zsidó rabbinusok, a kálvinista tiszteletesek közt nem találtunk még olyat, a ki a maguk gyengeségével parádézott volna a nagy világ előtt. Utálatosabb, undorítóbb valami alig van a renegátságánál. Ezek az emberek a fehérre meszelt koporsók: kívülről szépek, virágokkal ékesek, belül pedig tele vannak a rothadás bűzével és utálat-

2 éresek és 16 püspök kísérte a nagy hazafi testét úgyszólván királyi fényvel végső nyugalomra. Koporsójára a következő szavakat vészték:

DANIEL O'CONNELL
HIBERNIAE LIBERATOR
AD. LIMINA. APOSTOLORUM. PERGENS
DIE. XV. MAII. ANNO. MDCCCXLVII
GENUAE. OBDOREMIVIT. IN DOMINO
VIXIT. ANNO. LXXI. MENSIS. IX. DIES. IX.
R. I. P.

Újabban nagyszerű emléket is állítottak neki Dublin-ben; a legnagyszerűbb emléket azonban ő maga állította fel magának honfitársai szívében a történelem lapjain. Maga Bluntschli, a protestáns és szabadkőműves író, következőképp emlékezik meg róla:

„Soha a történelem nem mutatott fel békésen működő népvészert fényesebb alakban, mint O'Connell, az írek felszabadítóját. Mint közönséges magánember úgyszólván korlátlan királyi tekintélyre tett szert népe előtt. A megvetett Irországra az ő dicsőségének ragyogása derített fényt, az eltiport ir nép általa ébredt elnyomóival szemben egyenrangúsága érzetére... Agitációjával milliókat mozgósított, kik csak úgy lesték min-

tosságával. Hogy miért kellett Rudnay-Richter uraknak magukat erről a szánandó oldalukról bemutatni — nem értjük. Hanem annyi teljességgel bizonyos, hogy az ellenség is, mikor kárörömmel nevet a mi gyalázatunkon, lenézi, megveti és elítéli a renegátot. A szavával dicsérheti, újabb baklövésre igazthatja, de a lelke mélyén úgy van meggyőződve, hogy hitványtságot követ el az, a ki a zászló bemocskolásával akar magának dicsőséget szerezni.

Vagy talán nem is dicsőséget, hanem csak hatalmat. Talán egyedül csak ez lehet Rudnay és Richter urak lelki szemei előtt. Egy zsiros javadalom, a melyhez ilyen görbe úton juthatnak.

Nem tiszteljük a lelkiismeretüket. És leszögezni kívántuk ezt a véleményünket mint a Fejérmegyei Napló álláspontját a Rudnay és Richter féle urakkal szemben.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Bilkei Ferenc, lapunk felőlős szerkesztője visszaérkezett Velencéből városunkba s átvette a lapszerkesztést teendőit.

— **Templom megalás.** Sukoróiról írják: Vasárnap délután áldotta meg szép ünnepség keretében Krécsy Károly lovasberényi esperesplebános az újonan kifestett *sukorói* plebániatemplomot. A templom festését Lotz Antal jónévű s különösen egyházmegyénkben általánosan ismert budapesti templomfestő végezte. Mindenképpen, aki csak megtekintti az új díszbe öltözött szentegyházat, legteljesebben elismerését nyilvánítja a kiválóan sikerült, izléssel, lélekkel és szeretettel végzett munka felett. Ehhez járul még, hogy a kifésztés, mely több mint 4 heti munkába került, aránylag nagyon jutányos áron végeztetett. A költség felét a templompénztár, felét pedig önkéntes adakozás útján a hitközség viselte. Meg kell említenünk s a netán temp-

den szavát, követték minden íntesét. Mint valódi ujkiri néptribun harcra szállt a leghatalmasabb és politikailag leggyakorlottabb ellenféllel és ragyogóbban ragyogóbb sikereket aratott rajta. Országgyűlési harcaiban leverte Anglia büszkét, kemény arisztokráciáját és kényszerítette, hogy méltányosan bánják az ő hazájával is. S emellett elutasította magától a vad erőszak eszközeit, melyekhez pedig annyiszor szoktak nyulni a felzúgott népek és fejedelmek; legyőzte s megfékezte a nép szenvedélyét ugyanakkor, mikor nemzetét életre keltette s mint hatalmas erkölcsi erőt felhasználta. Az ő hadseregei a szabad egyesületek és óriási népgyűlések, fegyvere az élőszó és békés határozathozatok voltak. Perikles óta aligha egyesített magában valaki minden nemzeti érzést és gondolatot ekkora mértékben s anélkül, hogy bármely hivatalszerű hatalommal rendelkezett volna, vagy hogy soha vissza nem élt volna azon erkölcsi hatalommal, mellyel polgársainak szeretete megajándékozta. Voltak önála nagyobb államférfiak is, de a népnek nagyobb és tisztább szándékú védője nem létezett soha.

lomfestést végeztetni akarók figyelmébe ajánlanunk, hogy az egész munka Lotz Antal találmányát, szabadalmát alkotó vizálló festékekkel készült s így bármennyire párával telt legyen is a templom levegője, nincs kitéve annak, hogy a festék feloldódjék és a falakon végigcsurogjon. Az egyházi szertartást végző esperes észhez és szívhez egyaránt szóló szép sz. beszédet intézett a hívekhez s az ünnepség után Lotz Antal előtt is kifejezte elismerését, amire a dolgozó értő s emellett igazán hitbuzgó festő a többi kath. templom mellett a sukoróival is méltán reászolgált.

— Esküvő. Budor József, a Hangya tisztviselője f. hó 16-án vezette oltárhoz Steiner Lujzát, Steiner Márton móri birtokos leányát Mórton.

— Katonai hírl. Volf Ödön cs. és kir. alezredest a 64 ik gyalogezredhez helyezték át.

— Halálozás. Tóth Géza, volt főispáni ú. kár édesapja Tóth János, a szabadságharc akadémiai légiónak századosa, 84 éves korában Kiskunhalmon elhalálozott.

— A főkapitányi állás. Reó István nyugalmazott főkapitány a múlt héten adta át végleg hivatalát, hogy megérdemelt pihenését megkezdje. A főkapitányi állásra hirdetett pályázatok 15-én lejártak s az új főkapitány kinevezése úgyszólván napról-napra várható. Annál is inkább, mert Széchenyi Viktor gróf főispán maga is sürgősen óhajta az állás végleges betöltését. A mint tudjuk, három pályázót Solti Jenő drt, Tóth Imrét és Thuróczy Mártont sikerült rábírn, hogy pályázatukat visszavonják. Így összesen 17 pályázó maradt, a kik közül a főispán jogosult az új főkapitányt kinevezni. Kerekes Lajos dr. h. polgármester a pályázatok beérkezése szerin táblázatot készített, a melyet elküldött a Rade-gundban üdülő Saára Gyula dr. polgármesternek. Saára dr. átterjeszti a pályázók folyamodványait a Balatonföldváron nyaraló főispánhoz, a ki a kinevezést — hisszük — általános óhajra hamarabb elintézi. Mi nem tartjuk szükségesnek, hogy megyénk és városunk főispánját tanácsal lássuk el. Tartjuk Széchenyi Viktor gróf főispánt olyan embernek, a ki tisztában van egyrészt a város érdekével, másrészt a méltánnyossággal, a melyet a kinevezés alkalmával követni kell.

— Kinevezés. A helybeli központi főszt. gabirói hivatalban lemondás folytán megüresedett közigazgatási gyakornoki állásra a főispán *Nozdrovicsky* Lajos díjtalan közigazgatási gyakornokot nevezte ki.

— A kültekli iskolák. A város hatósága tudvalevőleg szíven viselve az iskoláztatás kérdését, régebb idő óta fáradozik azon, hogy a város egyre szélesbülő külteklein kielégítést nyerjen a kültekli lakosok gyermekeinek iskoláztatása. Saára Gyula dr. polgármester tekintve a város súlyos iskoláztatási terheit ezt a célt úgy gondolja elérhetőnek, hogy a kültekli iskolákról az állam gondoskodnék. Többször eljár az ügyben a miniszteriumban s tervei kedvező fogadtatásra találtak. Mintegy 3 iskolára lenne szükség s az iskola felállításának s fentartásának terhet az állam vállalná magára. Ezek elrebocsátása után feltűnt nekünk egyik helyi lap közleménye, amely szerint a kultuszminiszter elutasító leiratot intézett volna a várososhoz. Az elutasítást — a politikai tendenciájú közlemény szerint — azzal okolja meg a miniszter, hogy a kültekli iskolák felállításához nincs fedezet. Ennek a módfelett feltűnő közlemény adatainak helyességéről módunk-

Knazovitzky Béla divatáruháza

Olcso szabott árak!

ajánl fürdő és utazási cikkeket, uri és női divat ujdonságokat, szalma, Panama, Borsalino kalapokat, oroszlan védjegyű fehérműveket, nagy választéku elsőrendű gyártmányu bőr, tenisz cipőt és sandál különlegességeket.

Olcso szabott árak!

ban volt a legilletékesebb helyen meggyőződünk. Eszerint szó sincs róla, hogy a miniszter elutasította volna a várost kérelmező felterjesztésével, csak bizonyos póttás végett küldötte vissza. Illetőleg a miniszter a város és a tanfelügyelőségnek, mint az ő illetékes helyi exponensének egyértelmű megállapodását várja. A tanfelügyelőség különben a leiratot át fogja tenni a városhoz, hogy az egyértelmű megállapodás létrejöhesse. A kültermi iskolák kérdése előnyös eldöntése elé tehát bizalommal tekinthetünk, a kérdés legfeljebb csak időben tologott el. A mi a jeltett cikknek politikai tendenciáját is illeti, ezzel a helyes magyarázattal az is elesik. Ne a karjok feltüntetni a kultuszminiszternek megértő és apró személyi dolgokon felül álló, előkelő egyéniséget megvádolni azzal, hogy a kultuszminiszter városunkra — haragszik.

— **Az ügyvédjelöltek.** Az ügyvédjelöltek akciója, amellyel elejét akarják venni három éves praxisuk öt évi meghosszabbításának, kiterjedt az egész országra s ebben részük van a fehérvári ügyvédjelölteknek is, akik elsőnek foglaltak állást s hasonló állásfoglalásra hívták fel az ország ügyvédjelölteit is. Most a pécsi ügyvédjelöltek jelentették be csatlakozásukat s ez alkalomból a következő távirattal üdvözölték helybeli ügyvédi kamarát: A szerelmes törvénytervezettel szemben elfoglalt igazságos és bátor állásfoglalásért lelkesen üvözi — a pécsi ügyvédjelöltek értekezlete.

— **A jéggyár.** A városi jéggyár szakértői felülvizsgálása csupán a géberendezésre vonatkozik, amely, mint halljuk, teljesen bevált. Az átvétel elé semmi akadályt nem gördít a város. Legjobb az áramfogyasztás nagy mennyisége ellen merülhet fel kifogás. A villamos áram napi költségei 68—70 koronára rugnak Erdőssy Bódog villamszakértő számításai szerint. Ezt a számítás egyike helybeli lap: a Sz. F. U. „Egy kis tévedés” cím alatt kritika alá veszi, jelentvén, hogy az áramköltségek napi átlaga 37 K. 83 fillér. Hát ez is egy kis tévedés, amely hibásan kiállított számlák után készült. A valóság az, hogy Erdőssy Bódog számításai — helyesek. Az áramköltségek nagysága onnét is magyarázható, hogy nálunk a jégcsináláshoz szükséges víz meleg, 20 fokos. Ennek lehetőségében tetemes árammennyiség szükséges.

— **Hiteleszövetkezeti tagok figyelmébe.** Augusztus hó 1-én megérkezik a szén, akinek szüksége van rá, idejében jelentkezék Távirat-utca 6. sz. alatt.

— **Fejérvármegye ujoncozási tervezete az 1910 évre.** Elkészült már a tervezet, hogy miként és hogyan lenne az ujoncozás vármegyénkben, ha az ujonc jutalék meg lenne szavazva.

Válban: Julius 29, 30, augusztus 1, 2, 3, 4.
Adonyban: Augusztus 9, 10, 11, és 12-én.
Mórón: Augusztus 16, 17 és 19-én.
Székesfehérvárott: Augusztus 22, 23, 24, 25 és 26-án.

Sárbogárdon: Augusztus 27, 29, 30, 31-én.

Polgári elnök mind az öt sorozó járásban. Szűts Jenő alispán, polgári orvos dr. Lauschmann Gyula t. főorvos, helyettes polgári elnök a váli járásban Köhler Albert, a móri járásban Wencel József, az adonyi járásban Szili János, a sárbogárdi járásban Huszár Ágost, a székesfehérvári járásban dr. Balassa Imre. Helyettes polgári orvosok az illető járárok járási t. orvosa. Sorozás kezdete reggel 8 órakor. Bizalmiférfiak minden járásban a főszozabíró által nevezetnek ki.

— **Kártérítés a vasut ellen.** Még a múlt hónapban történt, hogy Zichyujfalú állomáson elgázolta a tolató vonat Mészáros János fékezőt, akinek a lábát a vonat kerekéi örök időkre tönkre tették. A fékező önhibáján kívül történt szerencsétlenség természetesen következményeket rótt a Fehér- és Tolnamegyei vasut részvénytársaságára is, amely a szerencsétlenül járt vasutat — nyugdíjazta. Mészáros nincs megalégedve ezzel s most kártérítési pert indított a vasut ellen.

— **Milyen az uborkaszezon?** Nehéz dolog az uborkaszezonról, különösen így nyár derekán, amikor az uri nép feredőzni, üdülni jár, az ő nép pedig a szorgos munkájá után járva, éppen nem ér rá skandalumot csinálni a mélyen tisztelt újságírók, illetőleg a dédelgetett közönség kedvére. Az egyik helybeli szerkesztővel történt, hogy délután végignéve a hírvivatot, amely a betűkkel bepötytyözött papírosról rája ásitozott s így szól:

— Borzalmas dolog! az emberek nem akarják egymást fejbeverni, agyongyilkolni, szerelmi drámákat előkövetni. Uristen, mit csináljunk, mikor a közönség éhes és botrány után ordít mint a kigyerek a falova után.

Unottan veszi kezébe az egyik zalai újságot s a szeméi egyszerűen megmerevednek az egyik híren, amely tudtul adja, hogy Sukorón, Fejérmegyében, borzasztó dráma történt. Egy apa meg akarta ölni a feleségét s aztán a fia agyonverték az édes apjukat.

— **Remek!** rikkantott a szerkesztő. Percegett a toll, táncoltak a betűk, kész volt a lap gerince, egy nagyszerű szenzáció, amelyért külön dícséret, sőt a kiadótól extra honorárium jár.

Csak egyben tévedett a szegény, jóakaratu szerkesztő. Abban, hogy tisztelt kollegája, a zalai lapszerkesztő pár nappal előbb hasonló hírszomborúságban szenvedett s kinyilvánít egy három esztendősi fehérvári újság híradása nyomán írta meg a sukorói családi drámát. Neki könnyű volt. Ki az ördög keresi Zalában, hogy igazat írjak-e a sukorói családi drámáról. Denik megessett s Nagy István újra meghalt, miután három esztendő előtt óriási részvét mellett eltemették s a fia benn ül a fehérvári törvényeszk fogházában, holott három esztendő előtt az esküdszék annak rendje és módja szerint felmentette.

Hát ilyen ez az átkozott hírszók világ, mikor az urak nyaralnak, a szegény emberek pedig nem érnek rá egymást fejbe verni a szenzációéhes publikum kedvéért.

— **Az ígért szép szó, ha megtartják** úgy jó! Fejérvármegye törvényhatósága nemrégiben arra kérte a honvédelmi minisztert, hogy a tartalékos katonákat az aratási és cséplési időkben ne hívják be fegyver gyakorlatra. A miniszter meg is ígérte, hogy e kérelemnek amennyire csak lehet eleget fog tenni, azonban az egész megyében általános a panasz, hogy a honvéd tartalékosok legnagyobb részének folyó hó 20-án 21-én be kellett vonulni fegyvergyakorlatra.

— **Megőrült, mert nem tudott megélni.** A kőbányai postás kiirtotta családját és önmagát, mert nem tudott megélni, Kornis István bicskei szobafestőnek pedig elborult az elméje, mert nem volt kereset. Csak pár hónapja vetette a sors Bicskére Pécskáról, az arádmegyei oláhfaluból. Itt akart szerencsét próbálni, illetve csak életét tengetni, mert hiszen még ez is bajos olyan községben, ahol már három önálló iparos van ezen szakmából. A nyomor búskomorra tette, s végre teljesen elborult az elméje. Természetesen a szerencsétlen embert a még szerencsétlenebb családjának kell örízni és ápolni, mert hát Magyarországon vagyunk s nálunk nincs hely a kórházakban, örültek házában. Szegény az ország, ilyesmire, humánus intézményekre nincsen pénzünk, csak választásra, kortes világra, érdemtelen emberek jutalmazására. Nodehát nálunk így kell lenni, ha nem tessék, ki mehetünk Amerikába. Mégis csak boldog a magyar.

— **Táncmulatság.** A Martonvásári Iparosok és Földmívelők Olvasóköré 1910. július hó 31-én, az olvasókör helyiségében, saját könyvtáralapja javára zártkörű táncmulatságot rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Kezdeté este fél 8 órakor.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** Polgárdin f. hó 18-án reggel Péntek János, 65 éves felsőmájori szeszgyári munkás kut tisztogatás közben fejét a kútba esett s agyrázkódást szenvedve, pár óra múlva meghalt. Péntek, előtte való éjjel mulatott s még másnap reggel sem volt egészen józan s így történt meg vele a baleset, melynek életével áldozott.

— **Nyaralók rovata.** Fenyőháza: Kégl. Dezső nagybirtokos (Csalapuzta). — Salzburg: dr. Vargha Damján ciszt. főgimnáziumi tanár. — Balatonluga: Helfer Pál uradalmi intéző és neje (Börgöndpuszta). — Vihnye: Jurasek Elemérné,

honvédszázados neje. — Málnás: Jámor Zsigmond zenetanár. — Cirkvenica dr. Mészöly József közkörházi osztályos főorvos és neje, Kégl Miklósné, birtokos neje, Molnár Elekné, honvédszázados neje. — Balatonfüred: dr. Halász Kálmán vármegyei orvosnék ölnök. — Marienbad: Vigyázó Inre kir. főmérnök, kulturáltal főnök és neje. — Abbázia: Rechnitzer Mátjáné, kereskedő neje. — Balatonfonyód: Görzsi Ottó kir. törvényszéki irattárnok és családja. — Hidegkút: dr. Kneifel Ferenc ügyvéd. — Balatonzamárdi: Sréter István honvédszázados és családja, dr. Vág Sándor áll. főreáliskolai tanár. — Siófok: Kovács Ilona el. iskolai tanítónő. — St. Rupprecht: Renaud Berta felsőbb leányiskolai tanárnő. — Zell am See: dr. Herz Oszkár orvos. — Badacsony: Kovács Irén és Piroksa. — Szilvács: dr. Szigeti Lajos orvos és neje. — Győr: Philipp István, főgimnáziumi rajztanár. — Balatonvilágos: Boross Sándor, birtokos és neje. Bodajk: Kniesz Ferenc el. iskolai tanító és neje. — Karlsbad: Ganz Ignácné, kereskedő neje.

— **Vasútpítvási engedély.** Az Érdén, Gyuró-Kuldón, Vétesacsán, Csákváron, Csákvérnyen, Bodajkon, Balinán és Csernyén átvezető helyi-érdekű vasut építésére az előmunkálati engedélyt újból meghosszabbította a miniszter egy évre. A nagy forgalmi érdeket képviselő vasut úgy máris régen húzódik s csak nem akar dűlőre jutni. Az építéshez szükséges érdeklődést nem tudják összehozni. Az egy évre terjedő új építési engedély is — amint gondoljuk — meddő eredménnyel jár.

— **Ártézi kutak.** A fontos közegészségügyi szükségletet képező artézi kutak építése mindinkább válik gyakrivá a megye területén s a mint megállapíthatjuk, a vármegye közigazgatása szívesen jár közre abban, hogy minél több artézi kut épüljön. Sőt a törvényhatóság kedvezően intézte el egyik községnek, Óbaroksnak kérését, amellyel a vármegyéhez segítségkérés fordult a községi artézi kut felépítéséhez. A vármegye erre a célra 1200 korona segélyt adott a községnek.

— **Vadóri s erdőőri vizsgák.** A földművelésügyi miniszter arról értesíti Fejérmegye alispánját, hogy az erdőőri és vadóri vizsgák okt. hó 17-én fognak megtartani a következő megyei székhelyek alispáni hivatalánál: Budapest, Pozsony, Besztercebánya, Miskolc, Kassa, Kolozsvár, Brassó, Pécs, Szombathely. Az alispán felhívja a vizsgázni szándékozókat, hogy nála jelentkezzenek.

— **Dühöngő asszony.** Csinos botrányt rendezett tegnap este 6 és 7 óra között Angyán Sándorné déli vasuti főkalauz 37 éves felesége. Saly István mozdonyvezető családját, a 13 éves fehérvárcsugói születésű Varga Katalint egy ártatlan megjegyzésért megtámadta s előbb egy összecsavart vizesruhával a legjobb tehetsége szerint ellaznakolta. Ez untig engedő lett volna a feldühödés: illetett pillanatai között s bizonyára nem folytatódott volna sem a rendőrség előtt, sem pedig nem igényelt volna orvosi beavatkozást. Angyánné azonban haragos szíve indulata szerint ezután ököllel ment neki az apró teremtsnek, fejét a falba verte s olyan sérüléseket ejtett rajta, a melyek az orvosi vizsgálat szerint több nap, de azért 8 napon belül szükséges orvosi segélyt igényelnek. A szegény leányt kiszabadították a dühöngő asszony kezei közül és Saly István följelentést tett ellene a rendőrség előtt. Angyánné megaviseletét már hosszabb idő óta nem tartják normálisnak, hozzátartozói sokat szenvednek a különös kedélyhullámzásokban szenvedő asszony miatt.

Gyorsán pusztul a bőr s ezt Ön
banja,
Ha Fernolend NIGRIN-jét nem
használja.

Papírszalvéták, és asztali diszkrétáryák nagy választékban kaphatók Klöckner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

Tüzek a vidéken. A Seregélyeshez tartozó Pusztajfalu határában Zichy János gróf urodalmában f. hó 17-én délelőtt a learratott buzaöldön 54 kőve buza elégett. A tüzet a cseledek által gondatlanul elhajított gyufa okozta.

Sárszentmihályon f. hó 18-án Szemes K. József teljesen új házában volt tűz. Az udahaza magára hagyott 5 éves fiu gyufával meggyújtotta az ágyneemt, melytől a többi buktorok is meggyuladtak s a lakás menyezete is a padlással együtt leégett. A kis fiu baj nélkül kifutott a szobából. A szülőket gondatlanság miatt feljelentették.

Folyó hó 19-én délelőtt fél 9 órakor Gálfi Mihály sárkereszturi lakos háza kigyuladt. A helyszínén megjelent helybeli, valamint az abai tűzoltóság a tüzet a nagy meleg és szél dacára elfojtották, úgy hogy csak egy ház égett le. Kár 800 korona, biztosítva volt.

Tolvaj leány. Nyári Pálné, sárosi lakos házában, míg ő Fehérváron járt, nem sejtett dolgok történtek. Annál nagyobb volt a meglepetése Nyárinának, amikor hazaérkezve lakását tárva nyitva találta. Nemcsak, hanem a szoba fel volt forgatva s a benne levő holmik nagy része eltűnt. A nyilvánvaló lopási esetet Nyárin feljelentette a csendőrköz, akik a tolvajt Hollósi Anna, sárosi leányzó nevében letartóztatták.

Rövid hírek.

Tűz. Parcsáni János sárosi lakosnak Gárdonyban levő háza leégett. A kár több száz korona.

Ercsihez tartozó Szinálepen 5 lovat kiirtottak: A lovak Kusler Ármin bérlo tulajdonában voltak.

Csákvárról. Gothárdi József 16 éves suhanc a napokban bemászott Dornyi Pálné lakásának ablakán és annak szekrényéből ellopott 80 korona készpénzt. A tolvaj suhancot a csendőrök elfogták.

Megszűnt. A sárkereszturi marshák közt megszűnt az ivarszervi hólyagos kiütés. — Igarhoz tartozó Felső-Lád pusztán a sertésvész szűnt meg.

Orvadászok. Juhász István, seregélyesi legény négy társával Hadik gróf vadásztérületén törrel özbakolt fogott. A csendőrök rajtacsípték és feljelentették őket.

ÉRTESÍTŐK.

IV. Közlemény.

Főgimnázium.

Előbbi közleményünkben részleteztük a főgimnáziumban a legutóbbi tanév folyamán kidolgozásra került magyar írásbeli tételekkel kapcsolatban ezeknek jelentőségét. Mindaz, amit e részletezésben mondtunk, áll az önképzőköri működésre vonatkozólag is. Az erre vonatkozó statisztikai összeállítás arról tanuskodik, hogy az egyéni kifejlődést és az ismereteknek értékesítését oly hatalmasan elősegítő ez intézménynek célját és előnyeit a főgimnázium ifjúsága komolyan fogja fel és kihasználja. Nagy részük van ebben az intézet egyes tanárainak s külső barátainak, akik pályatételek kiállításával emelik az önképzőköri működés színvonalát és változatos tételekkel adnak alkalmat a kör tagjainak arra, hogy képességeiket nemes versenybe vigyék. Öröndetes jelenség, hogy mindnyáik tételre számosan pályáztak, sőt egyik-másiknak díját több pályázó között kellett megosztani. A lapokra azonban, melyeket a főgimnáziumi önképzőkör járát, van egy megjegyzésünk. Késsé sokaljuk a szépirodalmi folyóiratokat. Valamelyiket talán idősebb volna valami természetudományi — akár fizikai, akár természetrajzi — folyóirattal felváltani. Ne azért legyen az önképzőkör, hogy pusztán magyar nyelvi és irodalmi szolgálásokat teljesítsen. Tudjuk, hogy az önképzőkör hivatásának lyeten felfogása tiszteltreméltó hagyományban gyökerezdik, meri hiszen a kezdet kezdetén épen a nemzeti nyelv és irodalom érdeke

hivta létre az iskolai önképzőkör intézményét. Ma már azonban többoldalúnak kellene lennie. Nem irodalmi körnek, melynek tagjai szavalnak, verseket és legnagyobb részt az irodalom körébe vágó értekezéseket írnak s a hazafias ünnepeket leszámítva kizárólagosan irodalmi nagyságokat ünnepelnek. Ne legyen az önképzőkör pusztán a szónoki és írói hajlamokkal megáldott tanulóknak — hogy úgy mondjuk — szakegylete, hanem adjon módot a működésre a matematika, a természetrajz, a természettan, szóval bármelyik tantárgy hivatottjainak is. Az egyes heti összejövetelek egymást váltogatva mindig más és más tudománykör cégeére alatt történhetnek. Az egyik lenne szónoki gyűlés, a másik szépirodalmi, a harmadik természetrajzi, a negyedik fizikai, matematikai és így tovább. Vitatkozások, egy-egy tudományos kérdésnek megbeszélése, rögtönzött előadások egy és más-más tudományból: nemcsak élénkebb tennék a tanulóiújságnak önképzését, hanem bizonyosan idősebb eredményekkel is járnának. Nem hiszük, hogy ne fogadná mindenki helyesléssel és örömmel, ha valamelyik iskolánk önképzőkörében ilyen törekvések mutatkoznának. Mi hiszük, hogy az önképzőköröknek ilyen irányú reformja nem fog sokáig késmi. Az új idők meghozzák magukkal, lehet, hogy előbb, mintsem mi Székesfehérváron remélni merjük. Igaz, hogy az ilyesmi egy-egy intézetnek tisztára belügye s az ilyen dolgoknak nyilvános érintése — kivált reform sürgető érintése — bizonyos odiummal jár: de mi megértettük e kérdést azért, hogy az első közleményben kitűzött szempontjainkhoz következetesen maradjunk.

Beszámol a főgimnázium értesítője a segélygyesület működéséről, valamint a könyv- és szertárak gyarapodásairól is. A segélyző-egyesületnek ez idén is voltak jótékony támogatói, akik jelentékeny adományokkal segítették az egyesületet nemes hivatásának betöltésében. A tanári könyvtár földrajzi és közoktatási, az ifjúsági könyvtár meg többi művekben gyarapodott a legtöbb kötettel. A szertárak közül a legtöbb darabbal a természetrajzi szertár gazdagodott.

Örömmel kell szemlélnünk a főgimnáziumi Mária-kongregációnak rohamos és sokoldalú fejlődését. Kezdetbeli egyoldalúságából kibontakozva nemcsak a tagok lelki életének szükségleteivel számol, hanem külső munkát is végez. Az erénygyakorlatokon és rendszeres kongregációi beszédeken kívül szociális, apologetikus és tanulmányi működéseknek komoly jeleivel is találkozunk. Ez az elismerésreméltó törekvés a gyakorlatlanságra főleg abban a nagy változatosságban nyilatkozik meg, mely az egyes összejövetelek felolvasásainak, illetőleg előadásainak tárgyait jellemzi. Mind-ezekből meg kell állapítanunk, hogy főgimnáziumunk Mária-kongregációja az előző évekhez képest gyönyörűen fejlődött. Vajjon fejlődhetnek-e, ha nem volna korszerű? Akik szeretik a Mária-kongregációt egy a középkorból fennmaradt időszertűn, sőt tán elavult intézménynek emlegetni, akik annak irányát és szellemét nem tudják — talán: mert nem akarják — a modern idők járásával megegyeztetni: azoknak jóindulattal ajánljuk figyelmükbe a főgimnáziumi Mária kongregáció működéséről beszámoló passzusát.

Meg ha kiemeljük az idei érettségi vizsgálatoknak kiváló eredményét, — 20 tanuló közül 6 jelesen érett (30%), — akkor elmondottuk mindazt, amit a főgimnázium értesítője nyomán szempontjainkhoz és célunkhoz képest el kellett mondanunk.

Dr.—y—r.

Szerkesztői üzenetek

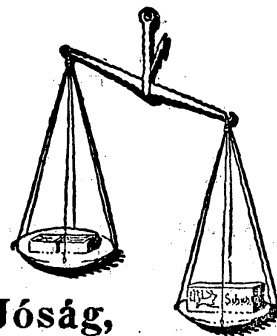
Titkár. A keszthelyi dalosverseny ügyébe nem óhajunk bels avatkozni. Szörnyen bajos ítéletet mondani olyan dolozól, a melyet nem közvetlen észlelés alapján bírálhatunk el, hanem másoknak, pláne valamelyik hírlap véleményére volnánk kénytelenek támaszkodni. Lehet, hogy a panaszkodónak igazuk van s valóban jogosan háborodtak fel a zsüri ítélete fölött. Mi ezt már nem vagyunk képesek reparálni. Egy bizonyos, hogy akár a Déli Vasuti Dalárda, akár a Polgári Dalkör misztiót teljesít városunkban igazán nemes és tiszteltreméltó működéssel, a melyet mi mindig a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel, sőt hálaival szoktunk méltatni.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

Bor eladás!

1902, 1903, 1904, 1095, 1908 és 1909, évi sajtótermésű tisztán kezelt velencei (Fejérmegye) borok eladóik.

Cím: Meszleny László, Kis-Velence (Fejérm.)

Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyaságában és olcsóságában.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára Székesfehérvár, Szőgyeny-Mariich-utca. Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök, Ferenc József-kabát, köpenyek (havelok) borkabátok, utazobundák, raglán-felöltök, kabátok.